

Benedek Elek Az arany gomb

Hangos mese

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/az_arany_gomb)

Volt egyszer egy öregember s egy öregasszony. Nyomorult kis kunyhócskában laktak s szörnyű szegények voltak. Minden vagyonuk egy arany gombocska volt. Ez az arany gombocska az asszony orsájának a hegyén ragyogott. Nem messze a kunyhócskától volt egy nagy halom. Erről az emberek azt hitték, hogy az alatt a nagy halom alatt egy tündér tartózkodik. Nevet is adtak a tündérnek: Kidhusz-nak hívták. Mindenki elkerülte a halmot, nem mertek afelé még közeledni sem.

Egyszer az öregember, szokása szerint, elment vadászni, az asszony meg otthon maradt s font csendesen magában. De merthogy igen szép idő volt, kiült a guzsalyával a kunyhó elé s ott font, fonogatott. Egyszerre csak, hogy történt, hogy nem: elég az, hogy leesett az arany gomb az orsájáról s úgy elgurult, hogy az asszony hiába kereste, nem találta sehol.

Hej! szörnyen elbúsulta magát a szegény öregasszony! Ez az egy vagyona volt, ez az arany gomb, s íme, ez is elveszett. Tűvé tett mindent, de hiába, nem találta sehol.

Közben hazajött az öregember s az asszony elbeszélte a nagy szerencsétlenséget.

- Hej! - mondotta az öregember - azt a gombot bizonyosan Kidhusz vette el. Senki más nem cselekedte azt. Na, megállj! megyek hozzá, felkeresem s visszakövetelem tőle a gombot. Vagy visszaadja, vagy pedig valami más egyebet ad érte.

Megijedett az öregasszony, kérte az urát, ne tegye: ki tudja, miféle nagy baj éri. De az öregember nem tárgított, ment egyenesen a halomnak, oda, ahol a tündér lakott. Volt a halom oldalán egy ajtó, azon kopogtatott jó erősen, aztán még meg is döngötte a botjával.

Egyszerre csak megszólal belülről Kidhusz:

- Ki kopogtat az én házamon?

Felelte az öregember:

Szegény öregember kopog,

Az arany gombért mit kapok?

- Miféle arany gombról beszélsz te? - kérdezte Kidhusz.

- A feleségem orsájának az arany gombjáról, - felelt az öregember. - Elveszett, s bizonyosan nálad van ez most.

- Az lehet, - mondotta a tündér. - Hát aztán mit kívánsz érte?

- Adj nekem egy olyan tehenet, amelyik egyszeri fejésre 10 mérő tejet ad.

- Jól van, - mondotta Kidhusz - megkapod azt a tehenet. - Azzal kieresztett a házából egy tehenet, az öregember pedig megfogta és hazavezette. Egyszeribe megfejték a tehenet s hát csakugyan egy fejésre 10 mérő tejet adott. Aztán megfejték másodszor is: akkor is annyit adott.

Na, volt nagy öröm a háznál! Most kezdődött csak az igazi jó élet! Mondja az öregasszony:

- Hallod-e, szeretnék egy jó vacsorát csinálni. Elmegyek a boltba, lisztet hozok, kását főzök, milyen jó lesz az tejjel!

- Ne menj te a boltba, - mondotta az öregember, - majd elmegyek én Kidhuszhoz s hozok tőle lisztet.

Ment is az öregember Kidhuszhoz, kopogtatott az ajtaján, döngette a botjával, amíg ki nem szólt:

- Ki kopog az ajtómon?

Felelt az öregember:

Szegény öregember kopog,

Az arany gombért mit kapok?

- Hát mit kívánsz? - kérdezte a tündér.

- Adj nekem egy fazék lisztet, mert a feleségem kását akar főzni vacsorára.

Adott a tündér lisztet nem egy fazékkal, de adott egy mázsát: alig tudta hazacipelni az öregember. Bezzeg hogy estére lett nagyszerű vacsora: kása meg tej hozzá.

Mikor aztán jóllaktak a kásával meg a tejjel, ami liszt megmaradott, azt szépen elzárták. Aztán elkezdettek gondolkozni: ugyan még mit kérhetnének a tündértől. Gondoltak erre, gondoltak arra, s egyszerre csak azt határozták: az volna legjobb, ha a tündér felvinné őket Szent-Szűz-Máriához.

- No, ez mégsem lesz könnyű dolog, - gondolták magukban, - hogy oda feljussanak.

- Várj csak, - mondotta az öregember - megyek én a tündérhez, kérek tőle egy olyan létrát, amely fölér az égig. Ez csak nem sok azért az arany gombért!

Elment az öregember, kopogtatott a tündér ajtaján, az meg kiszólt:

- Ki kopog az ajtómon?

Felelt az öregember:

Szegény öregember kopog,

Az arany gombért mit kapok?

Kiszólt a tündér:

- Hát azért a haszontalan gombért még nem kaptatok eleget?

- Bizony nem kaptunk, - mondotta az öregember - s meg sem is elégedünk addig, amíg fel nem megyünk Szűz-Szent-Máriához! Által akarjuk adni neki a kásamaradékot.

- Jól van, - mondotta a tündér - hát adok én nektek létrát, azon felmehettek.

Azzal az öregember megfordult, nagy örömmel hazaszaladt a feleségéhez s mondta neki:

- Örülj, feleség, lesz létra!

Egyszeribe felkészülődtek, ami kásamaradék volt, azt összeszedték, vitték magukkal. S ím, ahogy odaértek a halomhoz, már ott is állott a létra. Felért egészen az édig.

Nosza, mindjárt nekiindultak, elől ment az öregember, utána az asszony. Mentek fel, fel, mind feljebb, feljebb, hanem egyszerre csak megszédült az öregember, lezuhant a földre. Megszédült az öregasszony is, az is lezuhant. Egy nagy kőre esett mind a kettő. Az öregembernek is, az öregasszonynak is kiloccsant az agyveleje a kőre s odaloccsant a kásamaradék is. Ahová az agyvelő loccsant, ott a kövön fehér folt lett, ahová a kása hullott, ott meg sárga folt.

Még ma is lehet látni a köveken ezt a kétféle foltot...

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/az_arany_gomb)